

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

●● Egyes lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., felévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

Az ázsiai vendég.

Az emberirtó betegségek legborzasztóbbika: az ázsiai kolera mind veszedelmesebben közeledik vármegyénk határához. Ma már bizvást elmondhatjuk, hogy a legközvetlenebb közelünkben ütötte fel a fejt.

Két oldalról fenyegeti vármegyénk területét ez a gyilkoló kórság: egyrészt az ország fő- és székvárosa Budapest felől, honnan — a most közvetlen vasúti összeköttetés folytán — a legkönyebben, szinte észrevétlenül behurcolhatja a legelső útás; másrészt Szeged felől, hol a bakteriológiai vizsgálódás ma már szintén kétségtelenné teszi a kolera felléptét és ahonnan akár hajón, akár Vásárhelyen át vasúton magunk is behurcolhatjuk határainkon a gyakori, mondhatni mindennapos érintkezés folytán, egészen gyánútlanul a veszedelmes vendéget.

Kritikus a helyzet nagyon: ez tagadatlan.

A közelkedést teljesen elzárni, magunkat merőben elszigetelni nem lehet. Az egyéni szabadság és a kereskedelem olyan korlátozása volna ez, mely még rövid időtartam alatt is végzetessé válhatnék.

Mindössze azt tehetjük tehát, ami

TÁRSASÁG.

A vetélytárs.

Beszélyke.

Azt kívánod, barátom, hogy elmondjam ifjú szerelmi boldogságom történetét? Eljegyzésem alkalmakor kifejeztem szíves szerencsekívánatot legszöb jele annak, hogy folyton élnék részvétellel vagy sorsom iránt és így remélhetem, hogy mindama nevetséges szenvedés, apró, kiesinyes kellemetlenség cibészélése, mit célom célérése előtt le kelle küzdenem, nem fogja kellelten túl kihívni gúnymosolyodat és nem kisebbíti szemedben végre kivívott diadalom jelentőségét.

Vetélytársunkat a szerelemben úgy alkalomadtán legyőzni és kiütni a nyeregéből, olykor nem kiesinylendő érdem; de egy ilyen vetélytársat kibékíteni, megnyerni és önzetlen barátta leköteleni: ez minden körülmények közt dicsőséges diadal.

Tudod, hogy viruló tavaszkor, orvosom határozott kívánságára felbeszélkötöttem tanári működésemet, hogy tudós és nézeted szerint kissé elvont disszertációm befejezésével falura menjek.

Falura! Az idilli, kéjes érzés mennyi elő-

mondunkban van: a lehető legerélyesebb óvintézkedéseket elrendelni és gondoskodni arról, hogy a hatóság e nemű intézkedései, rendeletei a legszigorúbb pontossággal betartassanak.

Látjuk most már közvetlen tapasztalatból, a budapesti példából: milyen erős gátló akadályai a kolera-veszedelem tovaerjedésének a pontos és megbízható fertőtlenítés és szigorú betartása mindazon hatósági rendeleteknek, amelyek egy-egy olyan ház elzárására és kiürítésére vonatkoznak, amelyben ilyen kólerabetegedés történt.

Mig Oroszország minden községében, hol a lakosság nem egy esetben még erőszakkal is ellentállt a hatósági és orvosi óvintézkedéseknek; mig Hamburgban, ahol a hatóságok el akarták eleinte nyomni a kolera kiütését szertevivő híreket, a vész kitérőtől kezdve egész normális arányokban fokozódott, terjedt az, hogy csúspontját elérve végre ereje lassan-lassan megcsappanjon: addig Budapesten, a hatóságok és szakközegok első pillanattól tanúsított nyíltsága, mellyel a közönségnek minden egyes esetről a legnagyobb nyílvanossággal hirt adtak és ezzel szinte hivatalosan figyelmeztették, hogy a fertőzött házakat és családokat elkertülje, továbbá az éré-

lyesen foganasított fertőtlenítés, ényyszer-kórházi gyógykezelés és a fertőzött lakások teljes kiürítése csodás eredménnyel dicsekedhet, mert a veszedelem nem képes ily nagyszabású óvintézkedések mellett gyökeret verni és megerősödni; szinte mondhatnók, lokalizálva van és — mint a lapokban megjelenő megbízható hivatalos kimutatások is bizonyítják, napok óta fogyóban a beteglétszám.

Örvendetes bizonyágtétele ez annak, hogy az orvostudomány ma milyen hathatósan képes megbirkózni a legveszedelmesebb emberölő kórsággal is; de egyidejűleg biztató és megnyugtató reánk nézve ez a tapasztalat.

Biztató a részben, hogy kellő körültekintéssel talán sikerül egészen elkerülnünk ezúttal a veszedelmes közeliinkbe férközött gyilkos vendéget; megnyugtató, hogy az esetre, ha ez minden gondosság mellett sem sikerül, van kipróbált módja a baj korlátozásának és minél szűkebb határok közé szorításának.

Nagy segítségünkre lesz egyéb iránt — minden valószínűség szerint — a baj sikeres elkerülésében maga a hüvösebbre változó időjárás is, főleg ha az ősz gyakori esőzésekkel nem jár. Mert köztudomású, hogy a nedvesség kedvez a koleraomba gyorsabb te-

mélyebb ahitatra hangolt, mint egy ódóu kézirat kacskaringós betűi.

Sétáimom, miket csak olykor tettem a nagyon elfoglalt lelkész társaságban, elragdott a falusi utcák, mezők és rétek esendélete. Persze, ilyenkor nem egy olyan megtamadatásnak voltam kitéve, amely előtt még nem állhattam. Kacagi csak! Hiszen ismered, kedves barátom, áltálad oly sokszor ganesolt irtozatomat minden rendű és rangú kisebb-nagyobb szárnyasok és az állatvilág iránt.

Ítt, falun keserü megpróbáltatásokat kelle e részben megállanom. Ha a csinos templomtéren athaladva, a tóhoz közeledtem, bizonyos lehettem a libák felvonulása felől, melyek piros esőreiket hosszú nyakkal veszedelmesen felém nyújtogatták, úgy, hogy még a kapitóliumnak általuk történt historiai megmentése sem tette reám kívánatossá a velök való közelebbi megismerkedést. Olykor hirtelen megszakadt a mezőre való kirándulásom, ha az útát egy legelésző tehéncsorda zárta el előle. Nem volt bátorságom e meredszemű csoporton athaladni, és szájuk békés csámesogása úgy rémlett, mintha irántam táplált ellenséges indulatuk kérdőzése volna.

(Folyt. köv.)

nyészetének, míg ellenben a száraz és e mellett hűvös időjárás annak megöloje.

De pusztán a természetben, az időjárásban nem szabad bizakodnunk, mert sehol úgy, mint az e nemű bajok leküzdésénél nem válik igazzá a példabeszéd: »segíts magadon, megsegít az Isten!«

Szükséges tehát legelső sorban, hogy kellő komolysággal fogja fel mindenki a hatósági rendeletekben megszabott óvintézkedések nagy horderejt és azokat ne csak maga fogatosítsa és betartsa saját hatáskörében, de arra is ügyeljen, hogy hozzátartozói is a rendeletekhez alkalmazkodjanak és minden ezzel ellenkező, bárhol és bárkinél észlelt tapasztalásról azonnal jelentést tegyen az illetékes hatóságnál.

Szükséges, hogy minden gyanús betegülési eset nyomban a polgármesteri hivatalos hirdetőnyomán megjelölt illetékes orvosnak jelentessék be: főleg pedig szükség volna arra, ami iránt ez ideig hivatalosan intézkedés nem történt, vagy legalább ami hivatalos intézkedés eddig köztudomásra nem hozatott, hogy az ilyen gyanús betegülési betegek nyomban szigorúan elkülöníthetők az egészségesektől, ami legtöbbször csak a kényszer-kórházi gyógykezelés kimondásával lehetséges; az illető ház minden lakrészre, nyomban a gyanús beteg kiköltöztetésével egyéb lakóival együtt szigorúan fertőtleníttessenek és — ha a betegülés kénytelenleg kolerának bizonyulna, a beteg közvetlenül használatában volt használati cikkek, mint ruha és ágynemű elégettessenek.

Természetes, hogy szegénysorsukat az így közhasználati cikkek egyszerű elpusztításáért, ha mérsékelten is, kártalanítani kellene, mert hiszen a fővárosból is hírét vesszük annak, hogy ez a kényszer-elégetés kelti a szegényebb sorsuk közt a legnagyobb visszahatást, úgy, hogy nem egy esetben erőszakos ellentállást kíséreltek meg a hatóság ilyenmő óvintézkedéseivel szemben mindaddig, amíg ki nem mondatott, hogy a járvány alkalmából, közegészségi tekintetekből elégetett minden használati tárgyért a tulajdonosok lehető méltányosan kártalaníthatnak.

Ne kicsinyelje hát senki a hatósági óvintézkedéseket, melyek az emberpusztító veszedelem behurcolásának lehető meggátolására rendeltettek el.

Dr. Pollák Sándor városi főorvos valóban éber lelkiismeretességgel, fáradhatatlan munkál a baj elhárításán. Támogatja őt az igyekezetében városunk egész orvoskara teljes odaadással és ügybizalommal s e részben helyzetünk valóban szerencsésnek mondható, mert orvosaink mindenike nyomban a legnagyobb készséggel vállalkozott, hogy kivégye részét az ellenőrzés és felügyelet súlyos feladatából és kivétel nélkül mind a legnagyobb lelkiismeretességgel is igyekszik a magára vett kötelességet teljesíteni.

Am ha e körülmény a legnagyobb mértékben megnyugtató is s ha mindjárt fel is tételezzük városunk lakosságának értelmes és felvilágosult voltáról, hogy a hatósági óvintézkedéseket, a maga jól felfogott érdekében saját hatáskörében kikiszigorúan végre fogja hajtani: még akkor sem szabad elbizakodnunk, még akkor is el kell készülvén lennünk a rosszra, el arra, hogy a veszedelmes ellenség belopja magát városunk falai közé és épp azért hangsúlyozzuk, hogy az óvintézkedéseket, teljes megnyugtatóra, betetőzve szeretnők látni a járvány — barak-kórház mielőbbi felállításával, hogy így a kórházi kényszerápolás már a legelső előforduló esetén is alkalmazható és ezzel a baj lehetőleg korlátozható legyen.

A városi képviselőtestület — tudunkkal — úgy is közgyűlést tart a f. hó 17-én: az meg köztudomású, hogy a város jövő évi költségvetésében 7000 frt van egy járvány-kórház építésére előirányozva: a közeledő veszedelemre és arra való tekintettel, hogy — ha hűvösebbre való időjárás mellett ez évben esetleg elkerüljük is a bajt, misem biztosít bennünket arról, hogy az a tavasszal nem-e lép fel fokozottabb erővel, — talán célszerű volna, ha a tisztí főorvos indokolt irásos előterjesztéssel élne a közgyűlés előtt, a járvány-barak-kórháznak még ez évben való létesítésére.

Számonekérő szék. Szentes város közgyűlése számonekérőszék küldött ki a képviselőtöbbség részéről a városi adminisztráció minden ága ügyvitelének szigorú megvizsgálására.

Hát ebben nincsen semmi különös, ez egészen rendén is van így, mert a szervezeti szabályrendeletben gyökerez.

Egy dolog mindenesetre csudalatráméltó a számonekérőszék most történt kiküldésében: hogy t. i. a becsületes közigazgatás gyászmagyarkái: Balogh és Sima 1886-tól mindmáig soha nem vették észre, miszerint a polgármester és városi tanács a szervezeti szabályrendelet rendelkezésének nem tettek eleget és dacára annak, hogy e szerint teljes 6 éven át nem volt ilyen számonekérőszék, a most kiküldött bizottság elégnék látta pusztán a jelen adminisztrációt megvizsgálni, gondosan kerülvén a multak szennyesceibe való visszanyúlást.

No de, mindegy. A bizottság úgy ahogy befejezte a működését és erről, mint el van újságotva, egy 6 írott ivre terjedő jelentést mutatott be az őt megbízott közgyűléshez.

Mint hogy pedig ez a jelentés a közgyűléshez van intézve, tehát hivatalos titok mindaddig, amíg ott felolvassa nem lesz: természetes, hogy az igen becsületes és tiszteletreméltó »Szentesi Lap« sokat elárul e hivatalos titokból, mindenesetre annyit, amennyiből teljes tájékozódást nyerhetünk: milyen irányban folyt le a nevezetes vizsgálat.

A nevezetes beadványt — hivatalos titok lévén — nem volt alkalmunk átolvadni. De ami belőle felhivatalosan el van hirlapilag árulva, abból mindenki meggyőződhet, hogy a kiküldött bizottság na-

gyon becsületesen végezte a feladatát, mert mindenütt talált hibát sőt megtorolni való vétkecs hanyagságot és kötelességmulasztást is, ahol csak ilyen találni akart, vagy jobban mondvá: ahol ilyen taláására a személyes bosszú és gyűlölség sarkallta, de sehol, egyetlen hivatalban sem észlelt semmi megtorolni való mulasztást sem, hol ilyen becsületes érzés nem vezette a szimatját.

Természetes, hogy a tisztelt bizottságnak első sorban Tasnády Antal dr. polgármesterre fáj a foga.

Bosszút esküdtek ellene, amiért nem akar letérni a törvény útjáról, mely őt a polgármesteri hivatalba vitte. S van más ok is, hogy kitűnjék a hivatalából, olyan ok, mely kénytelen magán hordja az anyagi érdekek bélyegét.

Sima Ferenc megesküdtött, hogy nem ül be többet az az emberre a polgármesteri székbe és ime, mégis csak beült. Ki kell hát onnan tűnni mindenáron, hogy a szentesi küszaván csorba ne essék.

A másik gyűlölt egyén Sulcz Károly adóügyi tanácsnok. Nagy az ő vétkes szőrnycen. Le merete foglalni azokat a pénzeket különböző adó-és illetékhatárlékok fődözésére, amiket a városi tanács, Burián Lajos h. polgármestere idejében, Sima Ferencnek nyomtatványok árában kiutalványozott.

Persze, hogy ezért lakolnia kell.

És a számonekérőszék, a becsületes augúrok e szövetekezete a legalkalmasabb közvetítője e meglakoltatásnak.

A számonekérőszék vizsgálatot tart a polgármesteri hivatalban Tasnády Antal dr. polgármesteri ténykedései fölött, de — becsületes szándékkal lévén iránta eleve is eltelve — nem érzí szükségét annak, hogy a vizsgálatra és az annak során felmerülhető kérdések felvilágosítására azt a polgármestert meghívja.

Persze, jó kifogás, hogy az a polgármester akkor ó általuk fel volt hivatalától függesztve.

Sulcz Károly adóügyi tanácsnok nem volt ugyan felfüggesztve, de súlyos beteg volt, mikor hivatalában a számonekérőszék dült. Nagyon sürgős volt ez a vizsgálat, mert a derék urak nem tudták bevárni, amíg a beteg tanácsnok felgyógyul, hanem vizsgálták és — az elárult titok szerint — beadványukban itéliketkeztek is fölötté — nélkül.

Hát így is jól van. Hiszen a közgyűlés cél kerül úgy is a fontos államokmány, amely biznyságot fog tenni a becsületes közigazgatás gyászmagyarkáinak becsületes és tisztasándékaról. Majd felolvassák a közgyűlésen egész terjedelmében és akkor módunkban lesz minden részletét megismerni.

Addig is azonban, míg ez bekövetkezőnk, már most figyelmzettünk egy dologra.

Mi is felallítottuk a magunk számonekérőszékét. Az is befejezte a működését és ha jelentését nem foglaltuk is irasba, a közgyűlés elé fogjuk azt vinni bizonylan.

Hadd tárgyalassék ez a két jelentés együtt.

Szembeállítjuk a kettőt egymással és reméljük, ki fog akkor tűnni: milyen lelkiismeretes pontossággal végezte tisztét és mennyire a becsületes

